

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Rozwijanie kompetencji kluczowych uczniów - szkolenia i doradztwo dla JST w województwie pomorskim

prowadząca – Ewa Halska

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Program dnia - moduł 1 dzień 2

- ⇒ Kompetencje kluczowe w edukacji
Część I. Wprowadzenie do kompetencji kluczowych
- ⇒ Jakiek są nasze szkoły? Diagnoza stanu lokalnej oświaty
Część I. Wprowadzenie do diagnozy stanu lokalnej oświaty
Część II. Pytania kluczowe, wskaźniki i źródła informacji
- ⇒ Jakiek są nasze szkoły? Diagnoza stanu lokalnej oświaty
Część III. Planowanie diagnozy lokalnej oświaty

Przedstawione podczas szkolenia prezentacje przygotowano na podstawie materiałów z projektu pilotażowego „Wsparcie kadry jednostek samorządu terytorialnego w zarządzaniu oświatą ukierunkowanym na rozwój szkół i kompetencji kluczowych uczniów” współfinansowanego przez Unię Europejską w ramach środków Europejskiego Funduszu Społecznego, realizowanego przez Ośrodek Rozwoju Edukacji. <https://www.ore.edu.pl/2017/10/pilotaz-dla-samorzadow-materialy-szkoleniowe/>

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Kompetencje kluczowe w edukacji

Cel ogólny:

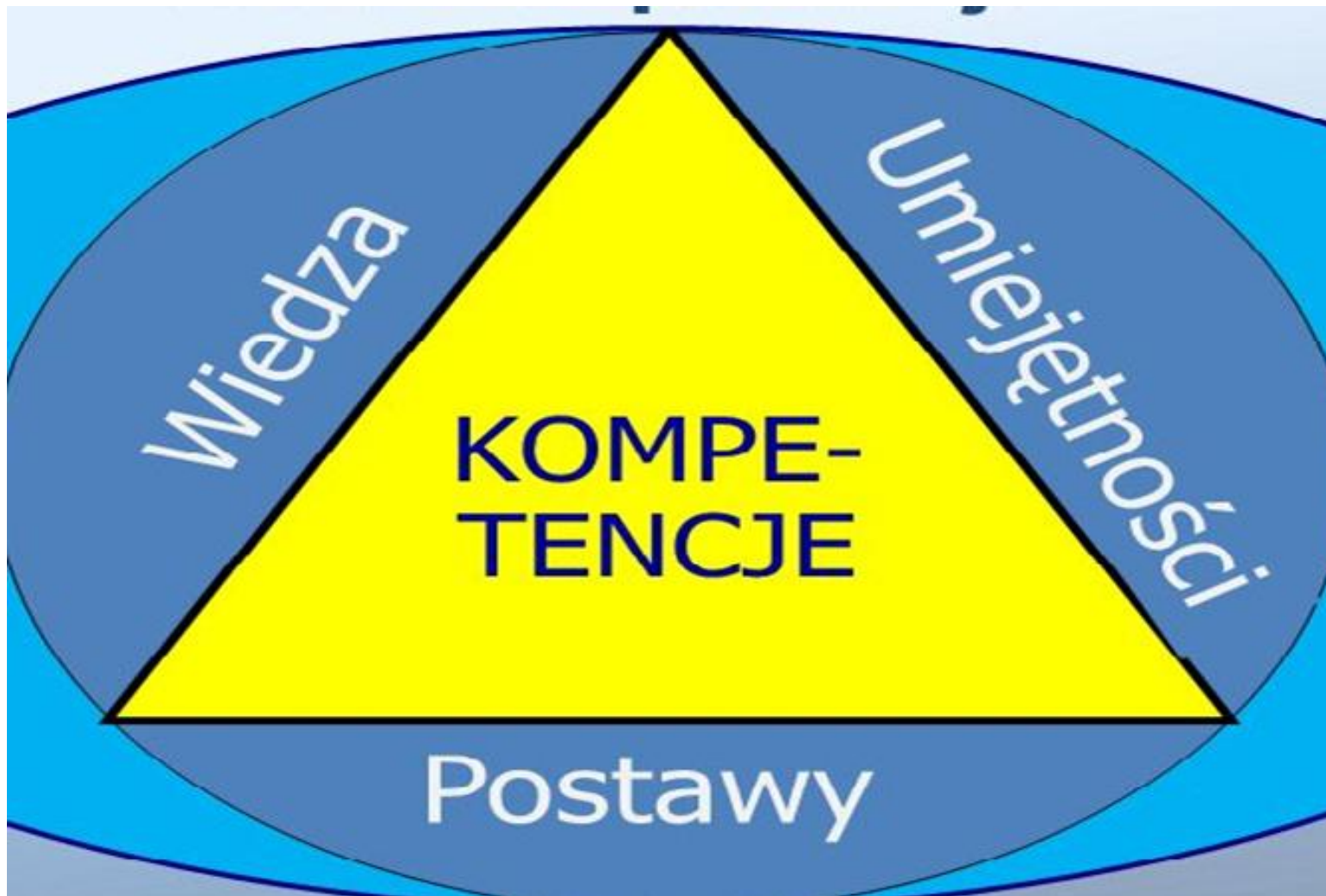
Zapoznanie uczestników szkolenia z pojęciem, historią, celem wprowadzenia kompetencji kluczowych do edukacji. Zrozumienie korzyści płynących z kształtowania kompetencji kluczowych.

Cele szczegółowe

Uczestnik szkolenia:

- ⇒ charakteryzuje pojęcie kompetencji
- ⇒ wyjaśnia czym są kompetencje kluczowe zgodnie z zaleceniami Parlamentu Europejskiego i Rady Europy
- ⇒ definiuje 8 kompetencji kluczowych określonych przez Parlament Europejski i Radę Europy
- ⇒ wyjaśnia korzyści płynące z kształtowania kompetencji kluczowych dla przygotowania dzieci i młodzieży do dorosłego życia i funkcjonowania na rynku pracy

Kompetencja, to połączenie W + U + P

Czym są kompetencje kluczowe? Przez kogo zostały określone?

Cele i tło

W związku z postępującą globalizacją Unia Europejska staje przed coraz to nowymi wyzwaniami, dlatego też **każdy obywatel potrzebuje** szerokiego wachlarza kompetencji kluczowych, by łatwo przystosować się do zmieniającego się świata, w którym zachodzą rozliczne wzajemne powiązania

Edukacja w swym podwójnym – społecznym i ekonomicznym – wymiarze ma do odegrania zasadniczą rolę polegającą na zapewnieniu nabycia przez obywateli Europy kompetencji kluczowych, koniecznych, aby umożliwić im **elastyczne dostosowanie się do takich zmian**

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Termin „kompetencje kluczowe” Symposium Rady Europy - luty 1996 r.

**Co ma połączyć wszystkich absolwentów szkół w UE
skoro systemy edukacyjne stanowią dziedzictwo kulturowe narodu
i nie można ich ujednoczyć?**

***Jakie kompetencje są najważniejsze dla wszystkich młodych Europejczyków
i dla budowania wspólnej Europy?***

Gdy w Polsce rozpoczęto przygotowania do reformy systemu edukacji w 1998r.,
kompetencje kluczowe sformułowane w Bernie stały się bardzo istotnym
elementem podstawy programowej

Kompetencje kluczowe

Zalecenia Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 r. w sprawie kompetencji kluczowych w procesie uczenia się przez całe życie nr 2006/962/WE (Dz.U. L 394 z 30.12.2006)

Kompetencje kluczowe

są definiowane w niniejszym dokumencie jako połączenie wiedzy, umiejętności i postaw odpowiednich do sytuacji

Kompetencje kluczowe

to te, których wszystkie osoby potrzebują do samorealizacji i rozwoju osobistego, bycia aktywnym obywatelem, integracji społecznej i zatrudnienia

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Na szczepku UE określono osiem kompetencji kluczowych:

1. porozumiewanie się w języku ojczystym
2. porozumiewanie się w językach obcych
3. kompetencje matematyczne i podstawowe kompetencje naukowo-techniczne
4. kompetencje informatyczne
5. umiejętność uczenia się
6. kompetencje społeczne i obywatelskie
7. inicjatywność i przedsiębiorczość
8. świadomość i ekspresja kulturalna

Zaleca się państwowym członkowskim, m.in.:

rozwijanie oferty **kompetencji kluczowych** dla wszystkich w ramach **ich** strategii uczenia się przez całe życie, w tym strategii osiągnięcia powszechnej alfabetyzacji, kształcenie i szkolenie wszystkich młodych ludzi w celu rozwijania kompetencji kluczowych na poziomie dającym im odpowiednie przygotowanie do dorosłego życia oraz stanowiącym podstawę dla dalszej nauki i życia zawodowego, umożliwianie osobom dorosłym rozwijania i aktualizowania kompetencji kluczowych przez całe życie.

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

ćwiczenie - Praca w grupach

- 1) Proszę zapoznać się z opisem 8 kompetencji kluczowych
- 2) Proszę, zastanówcie się nad wagą tych kompetencji u dorosłego człowieka, by mógł sprawnie funkcjonować na rynku pracy
- 3) Wnioski proszę zapisać na kartkach A-4

⇒ Proszę podzielić się wnioskami na forum

Moje stanowisko pracy a moje kompetencje

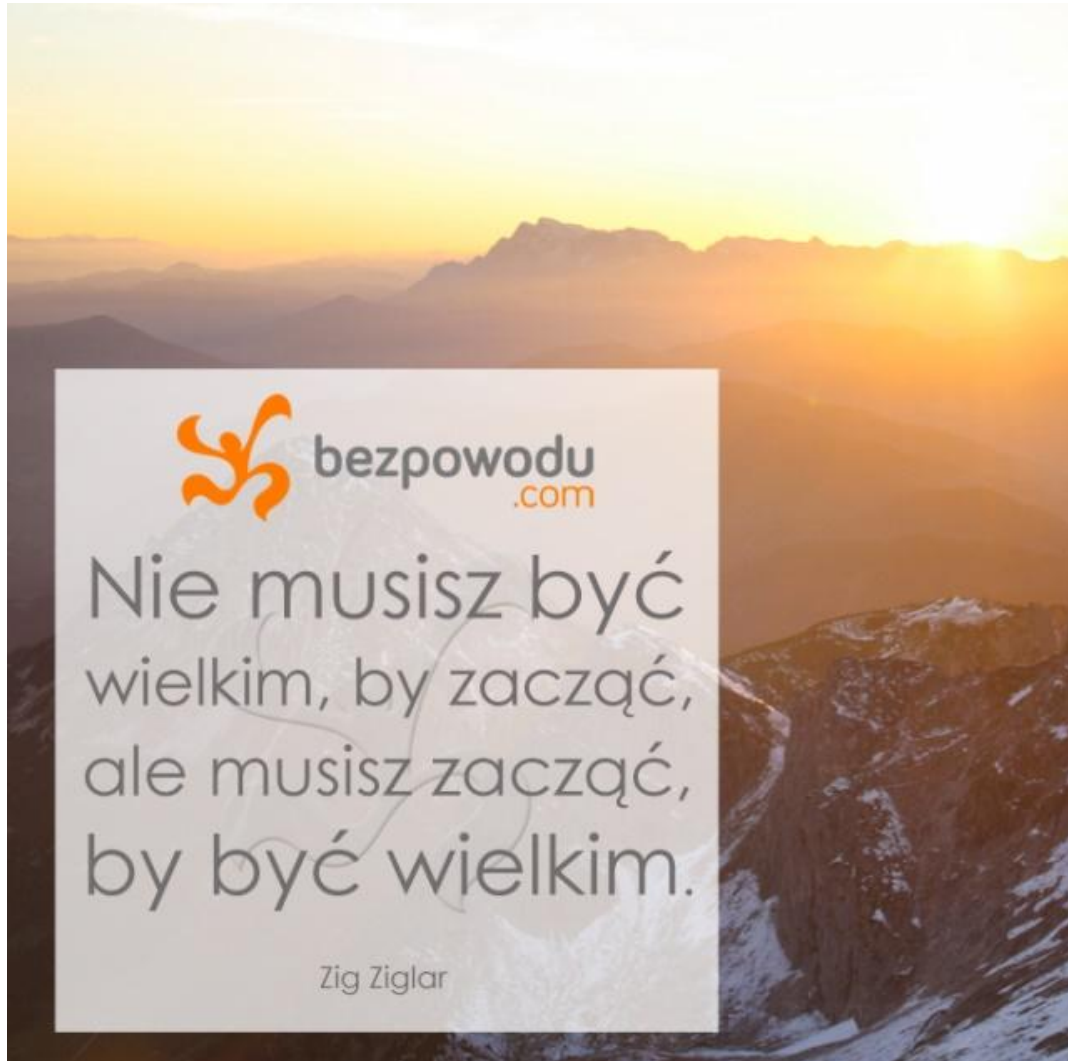
Jaka wiedza jest mi potrzebna do wykonywania zadań na zajmowanym stanowisku pracy?

Jakie postawy pomagają mi w wykonywaniu pracy?

Jakie posiadasz umiejętności, by dobrze wykonywać swoje zadania?

- ⇒ Na kartce A-4 proszę napisać odpowiedzi na pytania na przedstawionej sylwetce „ludzika” 😊
- ⇒ Porozmawiaj z innymi o efektach swojej pracy 😊

Podsumowanie

1. Co sprawia, że kształcenie kompetencji kluczowych jest tak ważne już od najmłodszych lat?
2. Jakie to powinno mieć znaczenie w prowadzeniu lokalnej oświaty i planowaniu strategicznym?

Aspekty prawne a kompetencje kluczowe

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ z dnia 27 sierpnia 2012 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół - Dz. U. z 2012 r. poz. 977 - <http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20120000977>

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej -Dz. U. z 2017 r. poz. 356

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ z dnia 11 sierpnia 2017 r. w sprawie wymagań wobec szkół i placówek -Dz.U. z 2017 r. poz. 1611

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ z dnia 25 sierpnia 2017 r. w sprawie nadzoru pedagogicznego (Dz.U. z dnia 31 sierpnia 2017 r. Poz. 1658) [tp://dziennikustaw.gov.pl/du/2017/1658](http://dziennikustaw.gov.pl/du/2017/1658)

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Wymagania Państwa

Wymaganie 1: Procesy edukacyjne są zorganizowane w sposób sprzyjający uczeniu się.

Wymaganie 2: Uczniowie nabywają wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej.

Wymaganie 3: Uczniowie są aktywni.

Wymaganie 4: Kształtowane są postawy i respektowane normy społeczne.

Wymaganie 5: Szkoła lub placówka wspomaga rozwój uczniów z uwzględnieniem ich indywidualną sytuację.

Wymaganie 6: Rodzice są partnerami szkoły lub placówki.

Wymaganie 7: Szkoła lub placówka współpracuje ze środowiskiem lokalnym na rzecz wzajemnego rozwoju.

Wymaganie 8: Szkoła lub placówka organizując procesy edukacyjne uwzględnia wnioski z analizy wyników egzaminów ósmoklasisty, egzaminu maturalnego, egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie oraz innych badań zewnętrznych i wewnętrznych.

Wymaganie 9: Zarządzanie szkołą lub placówką służy jej rozwojowi.

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 11 sierpnia 2017 r. w sprawie wymagań wobec szkół i placówek

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Praca w grupach

Każda grupa zajmuje się przeanalizowaniem jednego wymagania w kontekście pytań:

⇒ **Co warunkuje jakość pracy szkoły/placówki?**

⇒ **Jaki to ma związek z rozwijaniem kompetencji kluczowych?**

⇒ **Co to oznacza dla samorządowców?**

Zapisanie refleksji na kartach A4 (jedna odpowiedź – jedna kartka) a następnie przygotowanie gadającej ściany.

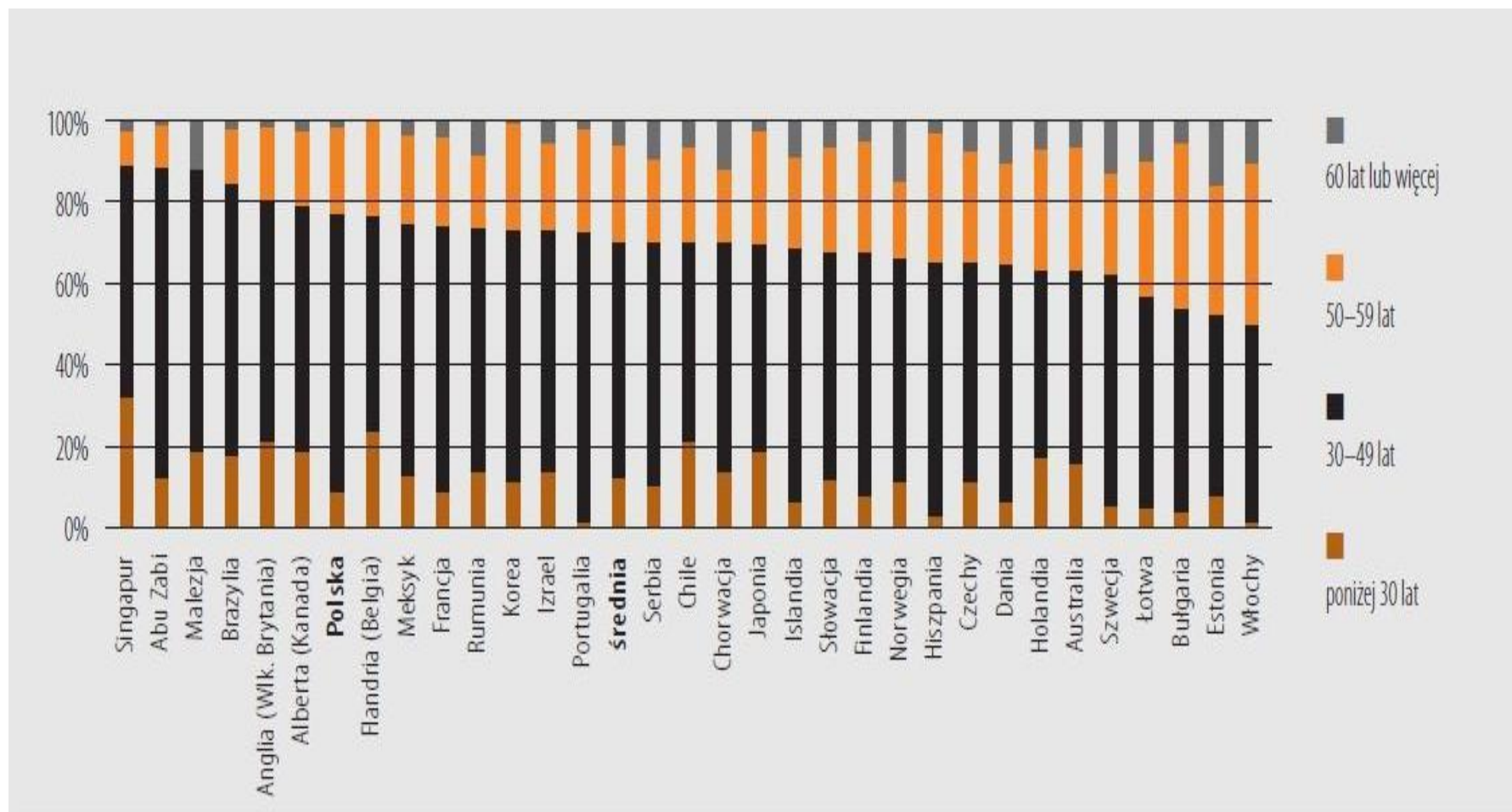

Kim jest przeciętny nauczyciel w Polsce ?

Tylko 4% nauczycieli wchodzących do zawodu !

Ponad 60 % nauczycieli w wieku 30-49 lat

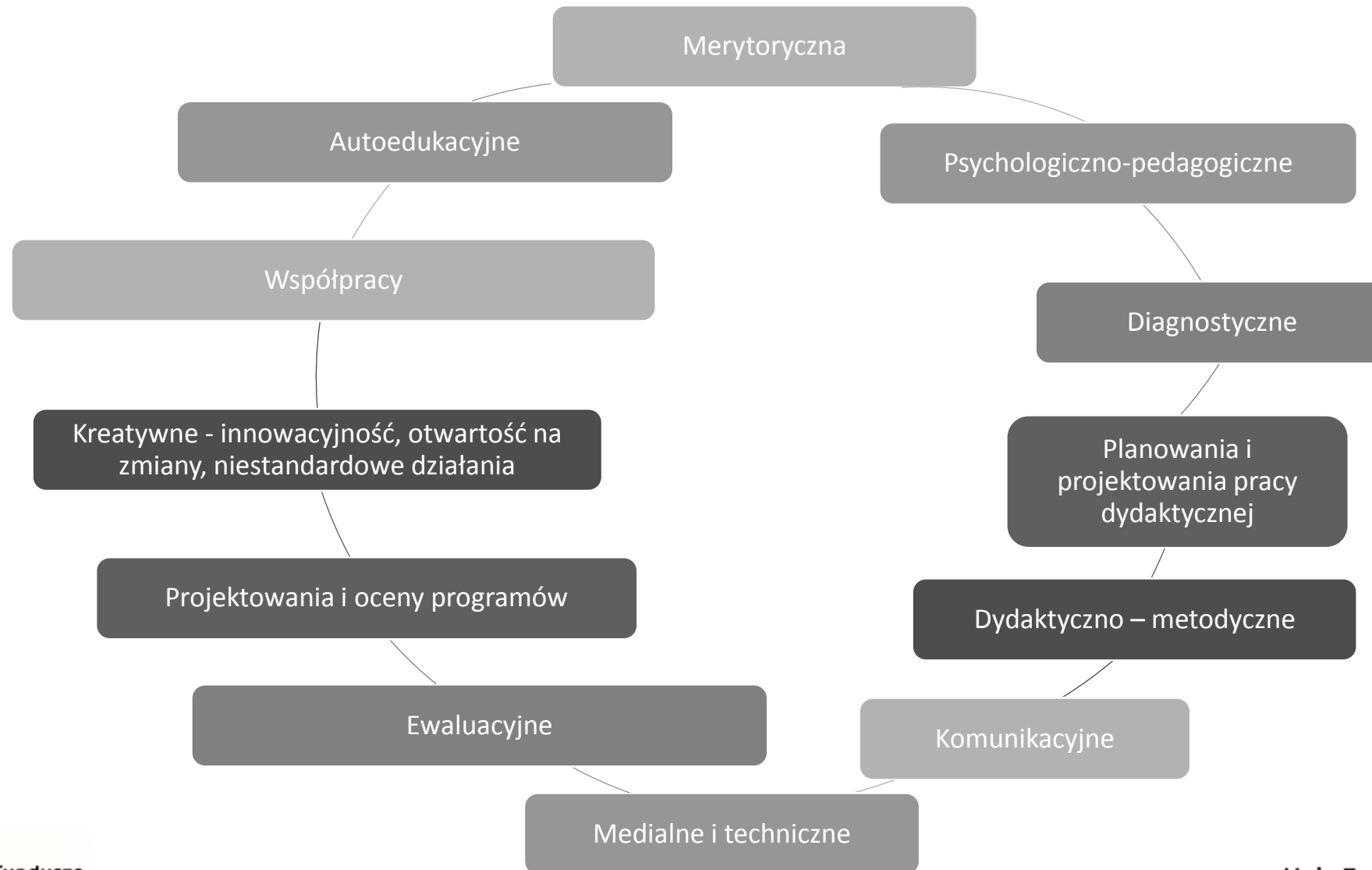

Dane źródłowe strona internetowa IBE - Międzynarodowego badania nauczania i uczenia się TALIS 2013.

***„W przedwczorajszych szkołach, wczorajsi nauczyciele uczą
dzisiejszych uczniów rozwiązywania problemów jutra”.***

Marzena Żylińska

Kanon kompetencji nauczyciela XXI wieku

**Inwestycja
w wykształcenie nauczycieli
Zdobywanie wykształcenia**

**Inwestycja
w rozwój nauczycieli
Zdobywanie kompetencji**

Systemowej pomocy potrzebuje

- ⇒ Nauczyciel na starcie – stażysta
- ⇒ Dyrektor na starcie
- ⇒ Opiekun stażu w zakresie kompetencji organizowania wsparcia młodym nauczycielom

Nauczyciel z długim stażem pracy potrzebuje wsparcia w zakresie

- ⇒ Merytorycznego uzupełnienia wiedzy kierunkowej
- ⇒ Przekazywania uczniom umiejętności uczenia się
- ⇒ Systematycznego doskonalenia metodycznego
- ⇒ Wsparcia we wdrożeniu założeń polityki rozwoju edukacji

Po co to wszystko?

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Oczekiwania pracodawców a kompetencje kluczowe ...

Kategoria oczekiwań pracodawcy:	Krótką charakterystyka:
Samorganizacja	Zdolność samodzielnego organizowania swojej pracy, skrupulatność, terminowość, inicjatywa, zarządzanie czasem, samodzielne podejmowanie decyzji, przedsiębiorczość i przejawianie inicjatywy (rozplanowanie i terminowa realizacja działań, skuteczność w dążeniu do celu), kreatywność (bycie innowacyjnym, wymyślanie nowych rozwiązań), odporność na stres i chęć do pracy
Umiejętności interpersonalne	Łatwe nawiązywanie kontaktów z innymi ludźmi, z którymi wspólnie wykonuje się zadania, współpraca w grupie, bycie komunikatywnym i jasne przekazywanie myśli, rozwiązywanie konfliktów między ludźmi
Umiejętności zawodowe	Praktyczne zastosowanie posiadanej wiedzy i umiejętności w pracy zawodowej, posiadane doświadczenie zawodowe
Umiejętności kognitywne	Wyszukiwanie i analizowanie informacji, umiejętność wyciągania wniosków
Umiejętności techniczne	Umiejętności obsługi urządzeń wykorzystywanych w pracy zawodowej
Obsługa komputera	Umiejętność obsługi komputera, Internetu i oprogramowania wykorzystywanego w pracy zawodowej
Formalne kwalifikacje	Wykształcenie, posiadane uprawnienia, certyfikaty, ukończone szkolenia
Sprawność fizyczna	Kondycja, umiejętności związane z pracą fizyczną, wytrzymałość
Dyspozycyjność	Gotowość do pracy w dowolnym czasie lub miejscu, w zależności od potrzeb pracodawcy
Umiejętności językowe	Stopień znajomości języków obcych
Praca biurowa	Umiejętność samodzielnej organizacji i prowadzenia prac biurowych
Umiejętności kierownicze	Zdolności kierownicze i organizacja pracy własnej i innych, koordynowanie pracy innych osób, dyscyplinowanie innych osób

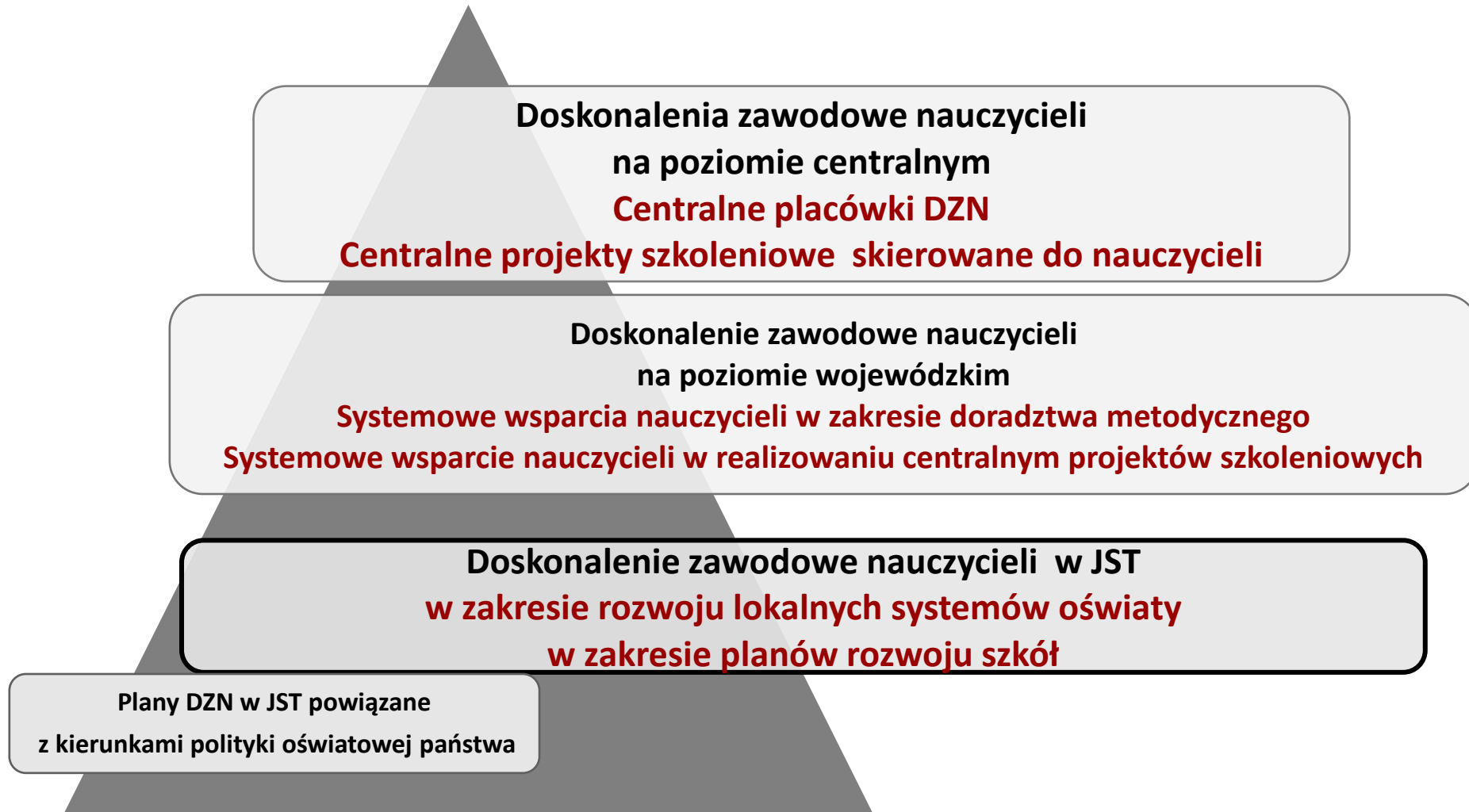
Istotne pytanie?

Co ważnego wynika dla nas jako przedstawicieli organu prowadzącego szkoły – w kontekście podnoszenia jakości pracy szkół i placówek oświatowych w kontekście wyzwań XXI wieku?

Systemowy charakter DZN

Raport NIK o Doskonaleniu zawodowym nauczycieli - Nr ewid. 50/2012/P11073/KNO KNO-4101-03-00/2011

Prezydenci, burmistrzowie i wójtowie (organy prowadzące szkoły) powinni:

- 1) rozpoznawać potrzeby w zakresie kształcenia i doskonalenia zawodowego nauczycieli w prowadzonych szkołach i placówkach,
- 2) zapewnić przestrzeganie obowiązujących zasad planowania i finansowania doskonalenia zawodowego nauczycieli.

Dyrektorzy szkół publicznych powinni zarządzać rozwojem zawodowym nauczycieli, ukierunkowując go na pełną realizację podstaw programowych nauczania oraz potrzeb szkoły, m.in. poprzez udział w odpowiednich formach i zakresie ich kształcenia i doskonalenia zawodowego.

EFEKT MOTYLA

Wpływ pozornie nieistotnych zdarzeń na inne, o wielokrotnie większym zasięgu

Społeczeństwo wyposażone w kompetencje kluczowe!

Kontynuowanie działań przez wszystkie etapy edukacyjne w sposób adekwatny do potrzeb rozwojowych uczniów

Pozornie nic nie znaczące działanie nauczyciela w kl. 1:
Kiedy uczeń pyta: Czy mam podkreślić na zielono czy na czerwono?
Odpowiedź: Jak chcesz to zrobić?
Zamiast: Ile razy mogę powtarzać, że podkreślamy na zielono!... itd..

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Zapraszam na przerwę 😊

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Jakie są nasze szkoły?

Diagnoza stanu lokalnej oświaty

Cel ogólny:

Rozwijanie umiejętności planowania i prowadzenia diagnozy stanu lokalnej oświaty

Cele szczegółowe:

Uczestnik szkolenia:

- ⇒ zna etapy planowania diagnozy lokalnej oświaty
- ⇒ wskazuje obszary badawcze
- ⇒ wskazuje źródła informacji
- ⇒ wymienia podstawowe metody/ techniki gromadzenia danych,
- ⇒ planuje proces sprawnego zbierania danych oświatowych na terenie JST,
- ⇒ rozumie wagę diagnozy lokalnej oświaty w planowaniu strategicznym

Procedura diagnostyczna

Krok 1. Poznanie sytuacji

- Jak jest?

Krok 2. Określenie stanu docelowego

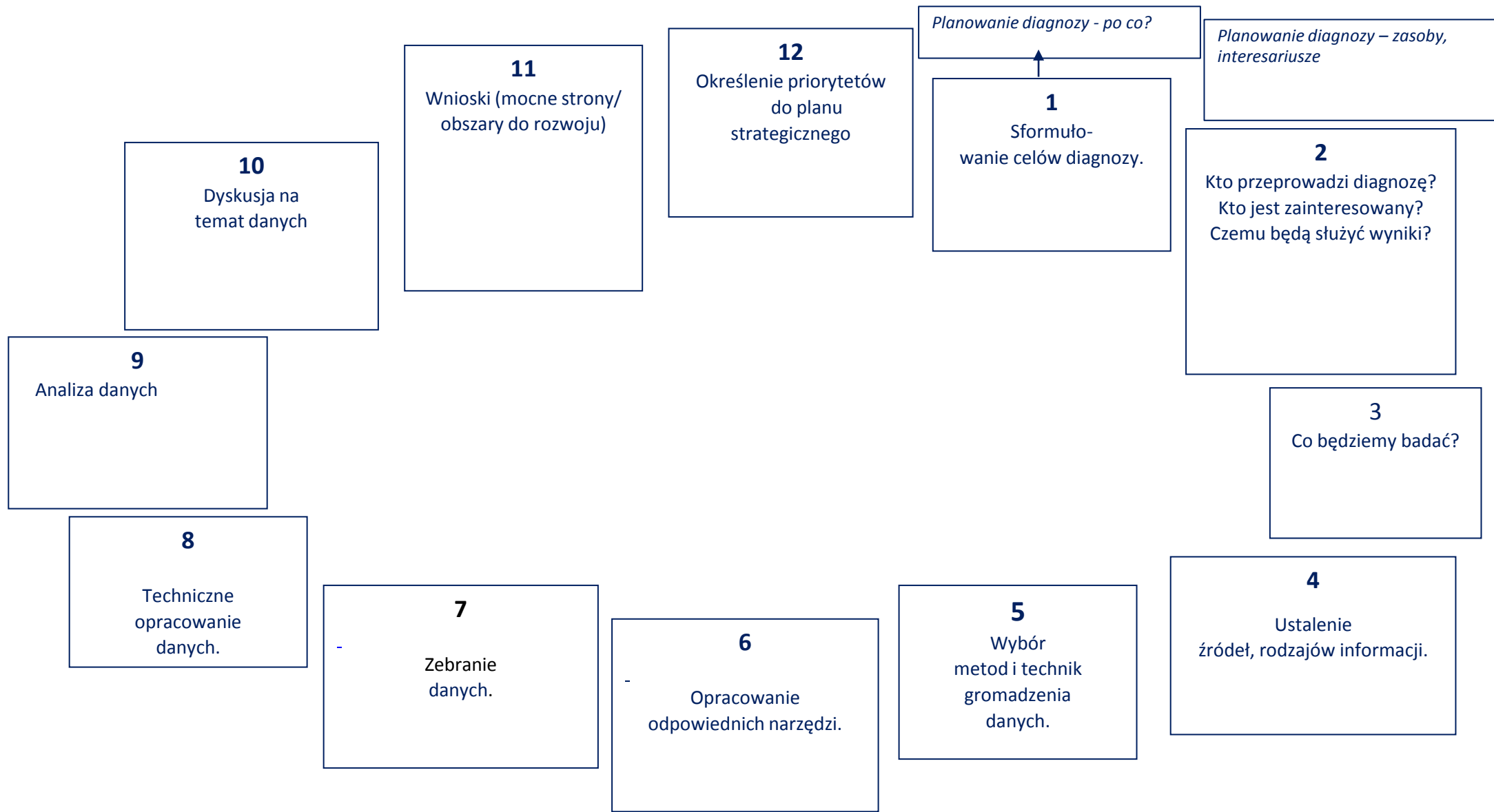
- Jak chcemy, żeby było?

Krok 3. Szukanie przyczyn

- Co powoduje, że nie mamy stanu docelowego?

Krok 4. Zdefiniowanie luki

- Jaki obszar do rozwoju jest kluczowy, aby osiągnąć stan docelowy?

Etapy prowadzenia diagnozy lokalnej oświaty

1. Praca w grupach
2. Zadaniem poszczególnych grup jest zapisanie na plakacie konkretnych przykładów/rozwiązań ze swojego doświadczenia w odniesieniu do:

Gr. 1 - etapu 1 - 3

Gr. 2 - etapu 4 – 6

Gr. 3 - etapu 7 – 9

Gr. 4 - etapu 10 – 12

oraz uzasadnienie dlaczego poszczególne etapy są ważne w prowadzeniu diagnozy.

3. Omówienie plakatów z odniesieniem trenera do planowanej realizacji w projekcie

Etapy prowadzenia diagnozy lokalnej oświaty

Prezentacja plakatów z odniesieniem trenera do planowanej realizacji w projekcie:

Etap 1. Formułowanie celów diagnozy

Etap 2 i 3. Kto przeprowadzi diagnozę? Czemu będą służyć wyniki? Co będziemy badać?

Etap 4. Ustalenie źródeł, rodzajów informacji

Przerwa

Etap 5 - 6 Techniki, metody i narzędzia

Etap 7 – 8 – 9 Zebranie danych, techniczne opracowanie, analiza danych

Etap 10 - 11 - 12. Dyskusja na temat danych, wnioski i określenie priorytetów do planu strategicznego (planu rozwoju oświaty).

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Cele diagnozy

- ⇒ Określenie celów, którym ma służyć diagnoza, oraz sposobów wykorzystania jej wyników.
- ⇒ Dobrze zdefiniowanie celów i sposobów wykorzystania diagnozy warunkuje zakres przedmiotowy i podmiotowy diagnozy oraz pytania, na które diagnoza ma odpowiedzieć.

1
Sformułowanie
celów diagnozy

Praca w parach nad formułowaniem celów

- ⇒ Uczestnicy pracują w parach każda z nich otrzymuje tabelkę z podanym zestawem czynności.
- ⇒ Zadanie polega na określeniu ich celu.
- ⇒ Po 10 minutach pary odczytują dokonane w tabelach wpisy, w razie potrzeby wyjaśniają różnice poglądów, lub opowiadają jakimi przesłankami kierowali się formułując swoje cele.

Planowanie diagnozy – zasoby interesariusze

2

Kto przeprowadzi diagnozę?

Kto jest zainteresowany?

Czemu będą służyć wyniki?

Określenie pytań kluczowych na które ma odpowiedzieć diagnoza

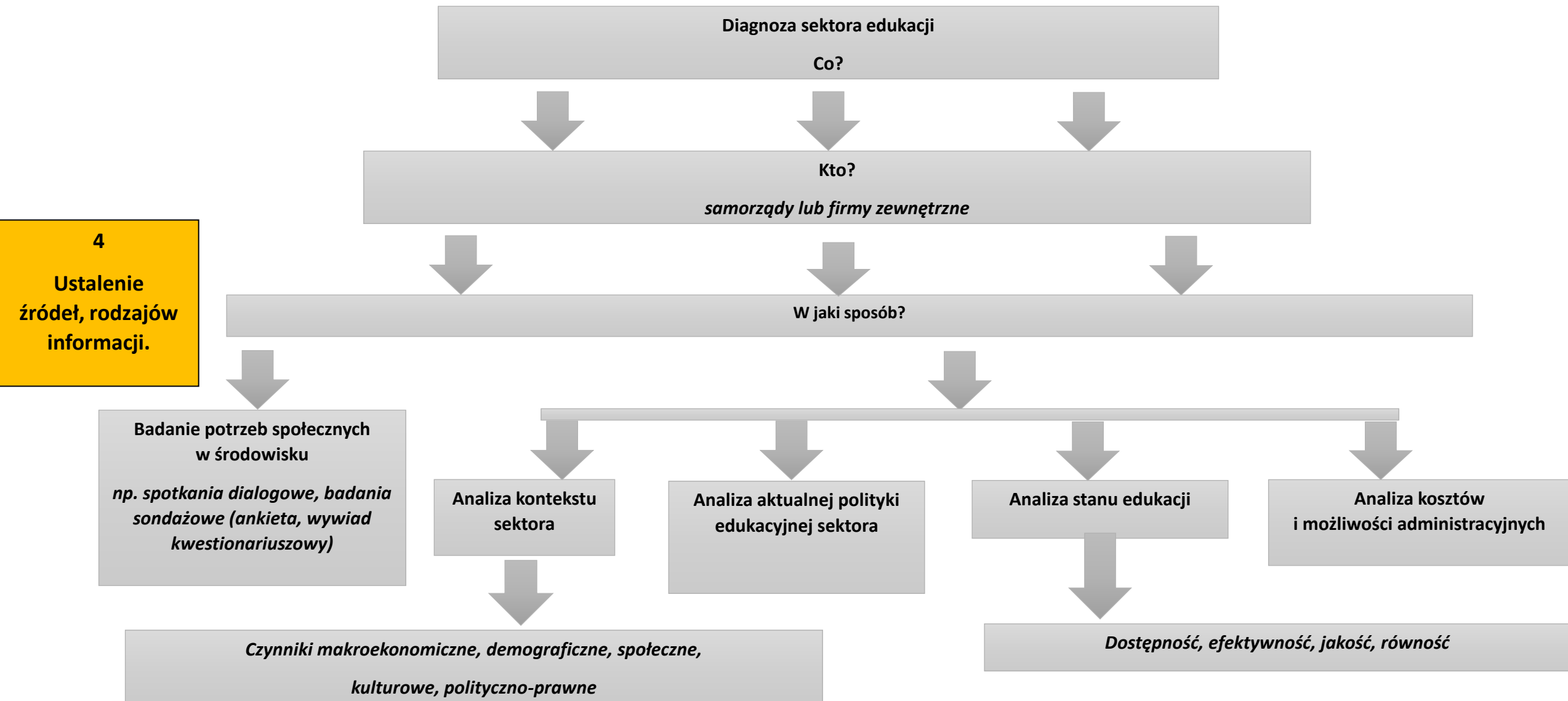
Pytania kluczowe to pytania sformułowane w sposób ogólny (problemowy), na które będzie się odpowiadać w rezultacie przeprowadzanej diagnozy. Nie są to pytania, które bezpośrednio zostaną zadane osobom objętym diagnozą, ale te, na które odpowiedzi będzie się poszukiwać w trakcie całego procesu badawczego.

- Pytania najczęściej będą dotyczyły tego, jak jest obecnie i dlaczego tak jest.

3

Co będziemy badać?

Schemat diagnozy sektora edukacji

4

Ustalenie źródeł, rodzajów informacji.

Badanie potrzeb społecznych w środowisku

np. spotkania dialogowe, badania sondażowe (ankieta, wywiad kwestionariuszowy)

Analiza kontekstu sektora

Analiza aktualnej polityki edukacyjnej sektora

Analiza stanu edukacji

Analiza kosztów i możliwości administracyjnych

Czynniki makroekonomiczne, demograficzne, społeczne, kulturowe, polityczno-prawne

Dostępność, efektywność, jakość, równość

Diagnoza potrzeb społecznych

- ⇒ dostarcza opinii na temat tego, jak powinno być
- ⇒ bezpośrednio lub pośrednio odnosi się do stanu i sposobu zaspokajania potrzeb społecznych
- ⇒ pozwala w sposób adekwatny do realiów zaplanować i zrealizować działania służące członkom społeczności lokalnej
- ⇒ optymalnie i efektywnie wykorzystuje posiadane zasoby finansowe, instytucjonalne, ludzkie

Diagnoza potrzeb społecznych

- ⇒ Oświata jest procesem społecznym, zaś analiza lokalnych systemów szkolnych powinna się odbywać **w ramach dialogu społecznego**.
- ⇒ Diagnoza nie może się przerodzić w wewnętrzne śledztwo prowadzone przez wydział oświaty bądź przez zewnętrznych ekspertów.
- ⇒ Jest to ważne zwłaszcza jeżeli samorząd planuje wykorzystać wyniki diagnozy do podejmowania decyzji zarządczych.
- ⇒ Z tego samego powodu wyniki diagnozy i analiz powinny być udostępnione publicznie w przygotowanych dokumentach.

Jan Herczyński

Analiza kontekstu funkcjonowania sektora edukacji

Kontekst funkcjonowania oświaty

- ⇒ **czynnik makroekonomiczne** – np. trendy dotyczące wzrostu gospodarczego, trendy w polityce zatrudnienia, budżet krajowy)
- ⇒ **czynniki demograficzne** – m.in. struktura wieku, miejsce zamieszkania, migracje, liczb urodzeń)
- ⇒ **czynniki społeczno – kulturowe** – mody w zakresie wykształcenia, poziom zamożności, różnice kulturowe
- ⇒ **czynniki polityczno – prawne** – np. prawodawstwo wpływające na politykę oświatową

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Analiza aktualnej polityki edukacji

Poszukiwanie silnych stron i wyzwań.

Analiza SWOT

Analiza stanu edukacji

Kryteria pod kątem których można takiej analizy dokonać::

- 1) Dostępność edukacji** – chodzi tu zarówno o dostępność geograficzną (odległość do szkół różnego typu), finansową (koszt edukacji), jak i kulturową (tu uwzględnić należy ewentualne bariery językowe lub inne o charakterze kulturowym)
- 2) Efektywność edukacji** (wewnętrzna i zewnętrzna) – rozumiana z jednej strony jako stopień w jakim uczniowie robią postępy w ramach danego poziomu edukacji (mierzona np. wskaźnikiem powtarzalności klas). Z drugiej rozumiana jako stopień w jakim inwestycje w edukację zwracają się w postaci spodziewanego wpływu społecznego i ekonomicznego (efektywność zewnętrzna), np. poprzez dostosowanie systemu edukacji do potrzeb rynku pracy lub związek między poziomem wykształcenia a dobrobytem społecznym mieszkańców (mierzone np. poziomem bezrobocia w grupach wiekowych/ grupach wykształcenia, związkiem między wykształceniem a dochodem)

Na podstawie artykułu dr Anny Witek -Crabb „Zarządzanie strategiczne w oświacie” (Materiały szkoleniowe dla JST – Jakość oświaty jako efekt zarządzania strategicznego. ORE Warszawa 2011

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Analiza stanu edukacji

Kryteria pod kątem których można takiej analizy dokonać::

3) Jakość edukacji – na jakość składa się: jakość zaplecza edukacyjnego (nauczyciele, pomieszczenia, sprzęt, programy nauczania), jakość procesu edukacyjnych oraz jakość wyników uzyskiwanych przez uczniów (wyniki egzaminów zewnętrznych – wartość wskaźnika EWD)

4) Równość – odnosi się do analizy dostępności, efektywności i jakości edukacji w podziale na grupy np. dziewczynki/ chłopcy, różne obszary geograficzne, różne grupy społeczne

Na podstawie artykułu dr Anny Witek -Crabb „Zarządzanie strategiczne w oświacie” (Materiały szkoleniowe dla JST – Jakość oświaty jako efekt zarządzania strategicznego. ORE Warszawa 2011

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Analiza stanu edukacji

WAŻNE!

W przypadku kompleksowego wspomagania rozwoju kompetencji kluczowych uczniów:

- ⇒ Analiza potrzeb edukacyjnych uczniów
- ⇒ Analiza doskonalenia nauczycieli
- ⇒ Analiza finansowania doskonalenia nauczycieli
- ⇒ Analiza potrzeb rozwojowych szkoły/ przedszkola

Analiza kosztów i możliwości administracyjnych

Przykładowe wskaźniki- finansowanie oświaty wg Herczyńskiego

1. Bieżące wydatki na zadania oświatowe bez przedszkoli ogólnodostępnych i dowożenia uczniów jako procent otrzymanej subwencji oświatowej i dotacji
2. Wydatki bieżące na zadania oświatowe w przeliczeniu na jednego ucznia
3. Wydatki bieżące na zadania oświatowe w przeliczeniu na jeden oddział
4. Wydatki majątkowe w stosunku do całkowitych wydatków na zadania oświatowe i edukacyjną opiekę wychowawczą
5. Wydatki finansowane z funduszy strukturalnych UE (lub innych środków bezzwrotnych) jako procent całkowitych wydatków na zadania oświatowe i edukacyjną opiekę wychowawczą

http://www.bc.ore.edu.pl/Content/256/Wskazniki_oswiatowe.pdf

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Właściwości wskaźników

- ⇒ wskaźnik powinien oddawać istotę problemu oraz mieć jasną i akceptowaną interpretację normatywną (m.in. powinno być jasne, jak oceniać jego wzrost lub spadek)
- ⇒ wskaźnik powinien być rzetelny i statystycznie osiągalny (m.in. małe powinno być niebezpieczeństwo niedoszacowania lub przeszacowania rzeczywistego zjawiska, muszą też istnieć określone źródła danych)
- ⇒ wskaźnik powinien reagować na interwencje polityczne, ale nie powinien być łatwym przedmiotem manipulacji
- ⇒ wskaźniki powinny być obliczane w taki sam sposób aby te same wskaźniki dało się je porównać w różnych samorządach
- ⇒ wskaźniki powinny być aktualne i umożliwiać szybką aktualizację
- ⇒ pomiar wskaźników nie powinien nakładać zbyt dużych obciążeń na samorząd

Porównywanie wskaźników

1. Porównywanie między sobą wskaźników dla konkretnych oddziałów klasowych danej szkoły albo szkół prowadzonych przez dany JST - wewnętrzna diagnoza lokalnego systemu szkolnego.
2. Porównywanie wskaźników danej szkoły lub danej JST z innymi samorządami na różnych poziomach agregacji (województwo, kraj) - porównawcza diagnoza lokalnego systemu szkolnego.
3. Porównywanie wskaźników danej szkoły albo danego samorządu w kolejnych latach - dynamiczna diagnoza lokalnego systemu szkolnego.

Każdy z tych sposobów porównań pozwala na uzyskanie odmiennych informacji i analiz, a więc jest odmiennym instrumentem diagnostycznym, który może służyć odmiennym celom

Krajowe oświatowe wskaźniki odniesienia

Celem tej diagnozy jest udzielenie odpowiedzi na następujące pytania:

- ⇒ Czym się różnią prowadzone przez nas szkoły od szkół prowadzonych przez inne JST, podobne do naszego samorządu?
- ⇒ Pod jakimi względami i w jakim zakresie odbiegamy od średniej krajowej i wojewódzkiej?
- ⇒ Czy wydatki bieżące w przeliczeniu na jednego ucznia i w przeliczeniu na jeden oddział w szkołach prowadzonych przez daną gminę lub dany powiat są znacząco wyższe lub znacząco niższe niż średnie krajowe albo średnie w samorządach zbliżonych do naszego?
- ⇒ Z czego wynikają te różnice?

Jan Herczyński

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

5

Wybór
metod i technik
gromadzenia
danych

6

Opracowanie
odpowiednich
narzędzi

Analiza danych zastanych

- ⇒ statystycznych, proste lub złożone, na przykład porównujące dane statystyczne w różnych okresach lub pomiędzy różnymi jednostkami terytorialnymi,
- ⇒ analizy innych danych zastanych, o ile odnoszą się one do większej liczby badanych zjawisk czy też osób, których dotyczą problemy
- ⇒ nie mających charakteru liczbowego, na przykład artykułów prasowych, wypowiedzi medialnych czy badań lub analiz jakościowych

Studium przypadku

czyli pogłębiona analiza przykładu jakiegoś zjawiska, na przykład analiza konkretnej placówki oświatowej lub placówek - pozwalająca lepiej zrozumieć mechanizmy jego/ich działania i świadczenia przez nie usług; studium przypadku z reguły łączy w sobie różne inne metody, na przykład analizę dokumentów zastanych i wywiady indywidualne i grupowe czy też obserwację

Sondaż

- ⇒ zbieranie opinii w jakichś kwestiach od większych grup ludzi, na przykład mieszkańców czy urzędników publicznych albo działaczy organizacji pozarządowych
- ⇒ podstawowym narzędziem pozyskiwania opinii jest ankieta przeprowadzana bezpośrednio z osobami, których opinie chcemy poznać, telefoniczne, pocztowo lub za pośrednictwem e-maila albo też w formie ankiety wypełnianej on-line

Ankiety

- ⇒ zbierając informacje na przykład od mieszkańców czy pracowników podmiotów zaspokajających potrzeby społeczne
- ⇒ ankiety mogą być wypełniane przez osoby udzielające informacji w wersji papierowej lub elektronicznej (za pośrednictwem e-maila lub on-line)
- ⇒ powinna być krótka (jej wypełnienie nie powinno zajmować więcej niż 15 minut)

Wskazówki:

- ⇒ nie powinna zawierać wyłącznie pytań otwartych, bo to zniechęca pytanego
- ⇒ na początku ankiety dobrze jest zawrzeć zwięzłe wyjaśnienie, kto ją przeprowadza i po co, oraz instrukcję wypełniania
- ⇒ ankieta powinna być anonimowa, ponieważ to zachęca do szczerych odpowiedzi. Ale, żeby wiedzieć, do jakiej grupy klientów należy odpowiadający, trzeba w ankiecie na końcu umieścić tak zwaną metryczkę, a więc poprosić o podanie danych dotyczących odpowiadającego, takich, które będą miały znaczenie dla analizy, na przykład płeć, wiek (przedziały), posiadanie dzieci itp.

Wywiad

czyli rozmowa z osobami udzielającymi informacji, w przeciwieństwie do ankiety, którą wypełniają osoby pytane; informacje uzyskane w wywiadzie są zapisywane przez osobę go przeprowadzającą

Wywiad indywidualny z osobą, która ma nam udzielić informacji i wyrazić opinię, na przykład z mieszkańcem, urzędnikiem czy liderem opinii; w przeciwieństwie do wywiadów ilościowych, wywiady jakościowe pozwalają na większą swobodę wypowiedzi osoby udzielającej wywiadu, stąd też wymagają z reguły dłuższego czasu na ich przeprowadzenie

Obserwacja

różnego rodzaju zjawisk społecznych, na przykład obserwacja świadczenia usług społecznych; obserwacja może mieć charakter zewnętrzny lub uczestniczący, kiedy obserwator jest jednocześnie uczestnikiem obserwowanych zjawisk

Analiza SWOT

czyli wspólne określenie przez uczestników spotkania mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń dotyczących określonych zjawisk

Wskaźniki oświatowe

Wskaźniki w odniesieniu do obszaru:

- 1) Organizacji szkół
- 2) Procesu nauczania
- 3) Kadry
- 4) Finansowania oświaty

7
**Zebranie
danych**

8
**Techniczne
opracowanie
danych.**

9
**Analiza
danych**

10
**Dyskusja na
temat danych**

11
**Wnioski (mocne
strony/ obszary
do rozwoju)**

Uporządkowanie i analiza danych zebranych w toku przeprowadzonych prac oraz opracowanie wyników diagnozy

- ⇒ W zależności od zakresu, skali i metod przeprowadzania diagnozy mogą to zrobić partnerzy zaangażowani w jej realizację bądź podmioty zewnętrzne
- ⇒ Wyniki diagnozy powinny być opracowane w formie raportu, który w sposób graficzny i opisowy prezentowałby jej koncepcję, metody pozyskiwania danych, przebieg diagnozy i jej wyniki

Raport

- ⇒ Raport powinien uwzględniać notę mówiącą o metodologii badania oraz kto, kiedy i w jaki sposób udzielił informacji
- ⇒ Raport powinien być napisany językiem zwięzłym i prostym, zrozumiałym dla szerszej publiczności
- ⇒ Ważne jest również, aby raporty z diagnozy i monitoringu były przedmiotem dyskusji z mieszkańcami i innymi podmiotami działającymi na ich rzecz

Czynniki wpływające na rozwój oświaty

Czynniki wpływające na rozwój oświaty w zakresie:

- ⇒ zasobów ludzkich
- ⇒ wiedzy
- ⇒ instytucji
- ⇒ finansów

Praca techniką 635 w 3 grupach 6 osobowych nad rozwiązaniem problemów:

- ⇒ Praca nad problemem, jakie czynniki wpływają na rozwój oświaty w gminie w zakresie zasobów ludzkich i wiedzy - gr 1
- ⇒ Praca nad problemem, jakie czynniki wpływają na rozwój oświaty w gminie w zakresie instytucji i finansów – gr 2
- ⇒ Praca nad problemem, jakie czynniki wpływają na rozwój oświaty w gminie w zakresie dotychczasowych działań i oczekiwań mieszkańców – gr 3

Planowanie diagnozy lokalnej oświaty cz. III

Planowanie diagnozy stanu lokalnej oświaty

Praca w zespołach samorządowych

Planowanie diagnozy lokalnej oświaty

Cel diagnozy stanu lokalnej oświaty

Kto przeprowadzi diagnozę? Czemu będą służyć wyniki?

Co będziemy badać?

Ustalenie źródeł, rodzajów informacji

Wybór metod i technik gromadzenia danych

Zebranie danych

Dziękuję Państwu za uwagę 😊

Ewa Halska